

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3098/2024. (III. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.20.097/2022/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria Pfv.II.20.097/2022/14. számú ítélete, valamint azzal összefüggésben Székesfehérvári Járásbíróság 16.P.20.276/2014/488. számú ítélete és a Székesfehérvári Törvényszék 2.Pf.127/2021/20. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Kérelmét az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére alapította.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság rendelkezésre álló iratok alapján az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló előzményi ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [4] Az indítványozó (a perbeli III. rendű alperes) és szülei által korábban adásvételi szerződéssel szerzett ingatlanok értékesítéséből származó vételár az I. rendű alperes (az indítványozó édesapja, a felperes volt férje) nevében és kezelésében lévő bankszámlára került átutalásra. Egy másik, az I. rendű és II. rendű (az édesapa testvére) alperesek által öröklés jogcímén egyenlő arányban szerzett ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát az indítványozó adásvétel címén megszerezte a II. rendű alperestől. Az ingatlanon található családi házat a felperes és az I. rendű alperes nagyrészt elbontotta és azon családi házat épített. Az építkezéshez anyagilag mindnyájan hozzájárultak, tekintettel arra, hogy annak költségét az említett – a házastársi közös vagyon mellett a korábban az indítványozó nevére vásárolt két másik székesfehérvári lakásingatlan értékesítésének ellenértékéeként kapott pénzeszeget is tartalmazó – bankszámlán lévő vagyomból fedezték. Később az I. rendű alperes az ingatlan általa öröklés címén szerzett $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát haszonélvezeti jog alapítása mellett az indítványozónak ajándékozta, így ez az ingatlan az ingatlan-nyilvántartás szerint az indítványozó kizárólagos tulajdonába került, $\frac{1}{2}$ részén a felperest és az I. rendű alperest, $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadán pedig az I. rendű alperest megillető haszonélvezeti joggal terhelten.
- [5] A szülők házasságának felbomlását követően az indítványozó édesanyja (a perbeli felperes) a házastársi közös vagyon – az említett ingatlant is érintő – megosztását kérte a bíróságtól. Az elsőfokú bíróság a házastársi közös vagyont megosztotta, valamint megállapította, hogy az alkotmányjogi panasszal érintett ingatlan tulajdoni hányadának egy részét a felperes ráépítés jogcímén megszerezte, ezzel az indítványozó tulajdoni hányada csökkent; a bíróság továbbá megállapította, hogy a szülők haszonélvezeti joga változatlanul fennáll. A szülők és az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseit részben megváltoztatta és egyes vagyonelemeket – köztük a vitatott ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadának a II. rendű alperestől az indítványozó javára történő megvásárlására az I. rendű alperes által fordított vételárnak (mint a másodfokú bíróság értékelése szerint fedezetelvonó ügylet ellenértékének) megfelelő pénzeszeget is – az I. rendű alperes tulajdonába adott, amire tekintettel az általa a felperesnek fizetendő értékkiegyenlítés mértékét megemelte. Ennek I. rendű alperes általi, 15 napon belüli nemteljesítése esetére annak tūrésére kötelezte a II. rendű alperest, hogy az értékkiegyenlítésből származó követelés egy része erejéig a felperes vele szemben végrehajtás útján érvényesítse követelését. A jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit részben – a II. rendű alperes kötelezését érintően – hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletének a II. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta. Ezt meghaladóan a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartotta.
- [6] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a Kúria ítéletét sérelmezi, amely szerinte lényegében legitimálta a perben érintett ingatlan tekintetében a tulajdonjoga elvonását deklaráló alsóbb fokú bírósági ítéleteket annak rögzítésével, hogy a családi vagyon vegyülése miatt – mivel azt az indítványozó tudomásul vette – utólag a kö-

zős vagyon és az indítványozó vagyonának pontos elkülönítése és annak mikénti felhasználása a felek szerződésének hiányában nem állapítható meg. Álláspontja szerint a bíróságok tévesen jutottak arra a következtetésre, hogy a vagyon vegyülését és annak későbbi felhasználását tudomásul vette volna. Az eljárás során hozott ítéletek elvonták a tulajdonjogát, ezzel megsértették az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését.

- [7] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerint folytatott eljárásában mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ennek során megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés a)–f) pont] megfelelő.
- [8] 3.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a támadott kúriai ítélet kézbesítésének időpontjához képest az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben terjesztette elő.
- [9] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt formai követelményeknek részben tesz eleget. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §-a); és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XIII. cikk (1) bekezdés]; és kifejezett kérelmet fogalmaz meg a támadott bírói döntés(ek) alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére is.
- [10] Az ügyben érintett bírósági döntés alkotmányjogi panasszal támadható, az indítványozó a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és a per alpereseként nyilvánvalóan érintettnek minősül.
- [11] 3.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel a befogadhatóság (vagylagos) tartalmi feltételeivel összefüggésben az indítvánnyal kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [12] Az Abtv. említett rendelkezésében írt alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az indítvány kapcsán elméletileg vizsgálható alaptörvényi rendelkezés – az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése – tartalmát érintően [lásd pl. 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [49]–[51]; 8/2021. (III. 2.) AB határozat, Indokolás [126]; 25/2021. (VIII. 11.) AB határozat, Indokolás [99]]. A jelen alkotmányjogi panasz mindezekhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [13] A másik – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja, ugyanakkor – hatáskör hiányában – nem bocsátkozik szakjogi kérdések ismételt felülbírálatába.
- [14] A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható volt azonban, hogy az indítványban foglaltak teljesítése valójában ezt igényelné, annak ellenére, hogy az indítványozó hangsúlyozta, hogy beadványa nem ilyen tartalmú felülmérlegelésre irányul. Az indítványozó által a tulajdonjogi sérelem kapcsán előadott érvek kívül esnek az alkotmányjogi szempontú mérlegelés tartományán. Ez az érvelés lényegében abban merül ki, hogy az indítványozó vitatja a Kúria által a figyelembe vett bizonyítékokat és jogszabályi rendelkezéseket, valamint a mérlegelés és az alapján meghozott döntése szempontjait is részletesen kifejtő [lásd: Pfv.II.20.097/2022/14. számú ítélet, Indokolás [120]–[126]] azon megállapítását, hogy a korábban eljáró bíróságok nem sértettek jogszabályt, illetve a bírói gyakorlatnak megfelelően jártak el amikor az indítványozót a vitás ingatlan tekintetében megillető tulajdoni hányadot a döntéseikben foglalt mértékben módosították, megállapítva, hogy a felperes azon ráépítés jogcímén adott mértékben tulajdont szerzett; illetve, hogy az indítványozó tulajdonszerzésére és az építkezésre felhasznált vagyontömeg tekintetében „nem hagyható figyelmen kívül a családi közös pénzkezelés ténye”.
- [15] Ezzel kapcsolatban a Kúria kifejtette, hogy „[a] felperes és az 1. rendű alperes, továbbá a III. rendű alperes építkezésre fordított pénze vegyült, a cél a család közös otthonának megteremtése volt, amellyel a III. rendű alperes is egyetértett és az egyik lakás vételárának részbeni felhasználásával járult hozzá. Az építkezés befejezése után a családnak lehetősége lett volna a közösen kezelt (egybevegyült) pénzek pontos elszámolására, annak rögzítésére, hogy ki és milyen összeggel járult hozzá az építkezéshez, továbbá az ezen alapuló tulajdoni hányadok pontos meghatározására. Ezzel szemben abban állapodtak meg, hogy a III. rendű alperes anyagi hozzájárulását a telek 1/2 tulajdoni hányadának korábbi megszerzésén túl az I. rendű alperes ingatlan-nyilvántartásba bejegy-

zett ½ tulajdoni hányadának ajándékozásával tekintik kiegyenlítettnek. A szerződéssel a ráépítés miatti tulajdonjogi helyzetet lényegében figyelmen kívül hagyó – ajándékozás jogcímére alapított – globális rendezést magában foglaló tulajdonátruházás történt. A közös vagyon-különvagyonsaját vagyon utóbb el nem különíthető vegyülése miatt a jogerős ítéletben meghatározott, a felperest megillető tulajdoni hányad megállapítása nem okszerűtlen, logikátlan vagy iratellenes, a mérlegelési döntés felülmérlegelése nem indokolt.” {Lásd: Pfv. II.20.097/2022/14. számú ítélet, Indokolás [126]}

- [16] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panaszban foglaltaknak megfelelő, az ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítására és – az indítványozó kérelme értelmében csak a rá vonatkozó részre kiterjedő – megsemmisítésére irányuló kérelem teljesítésének alkotmányjogi szempontú megalapozására nem elégséges az indítványozó azon hivatkozása, miszerint „[t]eljes mértékben téves a bíróságok ebben a körben kifejtett álláspontja a III. r. alperes vonatkozásában. Semmilyen tudomásulvétel nem állapítható meg a vonatkozásában, hiszen a családi döntésekbe ő is érintett volt, azokba beleszólása volt, ebből fakadóan alakítója volt azoknak.” Ez az érvelés kívül esik a támadott döntésben kibontott szakjogi jogértelmezéssel szemben az Alkotmánybíróság által figyelembe vehető alkotmányjogi szempontú mérlegelés tartományán. Az indítványozó érvelésével összefüggésben ezért az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványban foglaltak alapján nem merül fel olyan körülmény, amely a tulajdonhoz való jog sérelmének érdemi vizsgálat keretében történő megállapítását megalapozottan felvethetné. A támadott döntés(ek) indítványban kért megsemmisítése valójában szakjogi kérdésekben történő felülbírálat nélkül nem lehetséges; erre viszont az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [17] Az Alkotmánybíróság mindezek miatt a jelen ügyben is fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy – az alkotmányjogi panaszban írtakból kitűnően az indítványozó által is ismert – töretlen gyakorlata szerint a „bírói döntés elteni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíró» szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [18] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.
- [19] 4. Az alkotmányjogi panasz befogadására, mivel az Abtv. 29. §-ában írott vagylagos feltételek egyikének sem felel meg, nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. február 20.

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/382/2023.

